

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto . . . . . K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), **telefon št. 85**

dobro.« – Forestier pa mu ni dal začetni nove partije, nego se mu je sklonil do ušesa: »Saj veste, obljubili ste mi, da nastavite Duroya namestu Marambota. Ali vam je prav, da ga obdržim pod istimi pogoji?«

(Dalje prihodina.)

begu. Velesile so prepričane, da porta ne bo odgovorila prej, predno ni izrekel parlament svojega mnenja.

»Agenzia Stephanie« prinaša sledečo brzojavko, ki jo je poslal poveljnik novih italijanskih čet v Afriki včeraj ob 10. zvečer in ki je dospela danes zjutraj v Rim:

»Izkrcanje vsega vojaštva ob libijskih obali je končano. Sedaj izkrcavamo vojni material ter gre delo zelo hitro od rok.«

Kljub temu, da v široko javnost ne prihajajo skoro nobena poročila z bojišča, je vendar opaziti povsod nekako pojemanje navdušenja za vojno. Morda je temu kriva ravno okolnost, da ni skoro nikakršnih poročil. Sumljivo je tudi, da je vojna uprava izgnala iz Libije poslanca Defeliceja baže, ker je objavljala v »Giornale di Sicilia« tajnosti z bojišča. Deloma se tičejo te tajnosti izgub italijanskih čet, deloma pa italijanske akcije pri Zuari. Sedaj je zahteval prefekt v Palermo, da se izroči Defelice sodišču. Defelice je namreč došel v Palermo, kjer ga strogo nadzorujejo ter mu branijo nadaljnj potovanja.

»Esercito italiano«, ki velja za organ generalnega štaba, ostro napada vlado ter ji očita, da otežkoča poveljnikom armade v Tripolitani s svojimi brezmislnimi povelji vsako akcijo. List svetuje poveljnikom, da naj store tako kakor Nelson, da ne boro več fermanov vlade in ne poslušajo več naročil vojnega ministrstva.

Glede Dardanel vladat danes še na vsi črti nejasnost. Na eni strani stoji namreč zagotovilo Italije velesilam, da v evropski Turčiji ne bo storila nikakršnih sovražnih korakov, na drugi strani pa daje pogodba iz leta 1841. Italiji popolno pravico storiti v Dardanelah vse korake, ki se ji zde potrebne. Italija je nadalje vezana zlasti nasproti Rusiji in Avstriji na popolnoma jasne določbe in pred vsem je pogodba z Rusijo za Italijo merodajna. Tudi je brez dvoma, in o tem soglašajo vsi merodajni krogi, da bi zahtevala akcija v Dardanelah velike žrtve. Najbolj verjetno je, da se bo italijanska mornarica zadovoljila z vojno demonstracijo pred Dardanelami, vendar pa ni izključeno, da že v najkrajšem času začne z obstreljevanjem nekaterih utrdb na maloazijski obali.

Štajersko.

Iz Sevnice. Slišali smo praviti, da so se dne 10. aprila v zabukovski stari šoli vnele s plamenom saje. Nevarnost je bila, da bi lahko zgorela tudi nova šola, ki je prav v bližini in sosednje hiše, če bi slučajno ne bil zapadel ponoči sneg in če bi ne bilo pri rokah nekaj prestrigle vode, s kojo so sosedje zabilili požar. Kako lahko bi se pripetila velika nesreča in to vsled malobrižnosti poklicanih faktorjev. Kdor si hoče ogledati »mušter« tega učiteljskega stanovanja, naj se potruži v Zabukovje. To bivališče je majhno, staro, vlažno, skrajno zameteno in s slamo krito. Že zunanost kaže, da mora bivati tukaj kakšen ubogi kočar, ki si ne more popraviti uboge hiše radi uboštva. In vendar je to last krajnega šolskega sveta. — Pri šoli tudi ni vodnjaka in poleti morajo otroci trpeti žejo ali pa piti slabo kalno vodo. Nikdo se pa za to ne briga, da bi se kaj storilo. Že iz tega je razvidno, da mora biti ljudstvo zelo nasprotno šoli. Bog ne daj, da bi se kaj popravilo; za učitelja mora biti naj-

slabše dobro, saj ni škoda, če zgori. — Vidite, take razmere niso na Krajskem, ampak v »slovenskem« sevniskem okraju na Štajerskem, kjer pravijo, da je okrajni šolski svet v »naprednih« rokah; kjer se nahaja »šulferajnska« šola; kjer ima celo ena popolnoma slovenska občina nemškega župana; kjer ni še sedaj urejenih šolskih okolišev; kjer so razredi prenapolnjeni otrok; kjer je 22 odstotkov otrok brez vsakršnega poka; kjer si pomagajo s poldnevni poka; kjer ni treba širiti šol, dasi je ljudstvo za sto let zaostalo. Ali niso okrajnemu glavarstvu in okrajnemu šolskemu svetu znane te žalostne razmere? Ali se bo že enkrat zganil zaspani ta okraj ter naredil konec tem razmeram, katerih bi se moral sramovati? Kdo ve? Radovedni smo, kdo neki bi povrnili strankam škodo, ki bi se bila lahko pripetila in kdo neki bi bil za to odgovoren ali kaznovan. Opozarja se na ta dogodek tudi deželni šolski svet, da vsaj on kaj ukrene, da se za prihodnost ne pripeti kaka nesreča; kajti po toči zvinit se je prepozno. To se je v Zabukovju že drugič zgodilo. Do tretjega pa gre rado.

Spomenik bratom skladateljem dr. Benjaminu in dr. Gustavu Ipavcu! Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača, torej z združenimi močmi naprej, to je geslo, ki si ga je postavil pripravljalni odbor, ki ima zbirati rodoljubne prispevke za namestitev spomenik. Pripravljalni odbor se obrača zato v ljudno prošnjo do vseh slavnihih pevskih in bralnih društev, da prirede vsako vsaj po eno veselico s prednašanjem skladb naših slavilencev v prid spomeniku, katerega sta si ta dva velika moža v največji meri zaslužila. Po širni Sloveniji imamo na hvalo narodni proubi na stotine ljudomilnih pevskih in vsakovrstnih prosvetnih društev, prosimo torej njih činitelje, naj vsaj vsako društvo naredi kako slavlje v prid našemu namenu in spomeniku vrlima možema, ki živita v pesmih svojih med narodom naprej, se bo dvignil v najkrajšem času. Le malo dobre volje je treba in zgradba bo dograjena. Slovenski narod je dober narod in se izkaže hvaležnega svojim velikim možem. Odrpote torej vsi prijatelji slovenske pesmi in vsa društva svoje dobro srce in storite vsak svoje. Vsi, tudi najmanjši doneski se bodo redno izkazali v vseh slovenskih časopisih. Naj ne manjka noben slovenski rodoljub in nobeno slovensko prosveto in pevsko društvo med čebelicami, ki zbirajo prispevke za spomenik. Razna društva, kakor v Trstu, Ljubljani, Celju, St. Jurju, Smarju, Ljutomeru, Celovcu itd. so priredila koncerte v prid spomeniku in upamo, da z lepimi prebitki. Stori naj še vsa ostala društva enako! Navedena naša slavljenca nista bila samo slovenska skladatelja, bila sta velika rodoljuba in sta s svojo vplivno osebo pripomogla do marsikatega narodnogospodarskega napredka. Gustav se je na gospodarskem poiju izredno odlikoval in tudi za to žel priznanje in odlikovanje najvišjih krogov. On je bil dosedaj edini Slovenec, ki je bil odlikovan od c. k. kmetijske družbe štajerske z zlato kolajno, katero si je zaslužil kot izvrsten sadjar in pospeševatelj umnega kmetijstva sploh; cesar sam je odlikoval oba z zlatim zaslužnim križcem s krono in Gustava pozneje še z naslovom cesarski svetnik. Bila sta izborna zdravnik, izvrševala čez pol stoletja svoj poklic, lečila rane telesne, pa tudi rane duševne s svojimi prekrasnimi skladbami. — Povej mi,

kje mož več je enakih! Torej Slovenec! Slovensko društvo! In v kdoroli si prispeva, da delo to se izvrši! — Prispevke je pošiljati pripravljalnemu odboru za spomenik bratom skladateljem dr. Benjaminu in dr. Gustavu Ipavcu v St. Jurju ob južni železnici. Pripravljalni odbor je tudi založil krane razglednice s sliko bratov skladateljev in z grobiščem brata Gustava. Naročajo se pri blagajniku pripravljalnega odbora g. Janko Artman, St. Jur ob južni žel. Za pripravljalni odbor: Franjo Kartin, Jos. Drogenig, Janko Artman, Ant. Sivka, dr. Schwab, dr. Ipavic.

Iz Maribora. Naša »Straža« se je hudo razpisala zaradi neznatne mačje godbe, ki so jo priredili naši nacionalci pred dr. Verstovškovim stanovanjem. List bi lahko samo pribil, da »slavljenca« ni bilo doma in demonstrantom bi se smejal ves Maribor. A »Straža« je očividno na tem, da napravi dr. Verstovšku prav mnogo cenene reklame. Godile so se v našem mestu že žalibože resnejše demonstracije, ki so spravljale v nevarnost življenje in imetje Slovencev. Pokali so revolverje, letelo kameenje, žvižgale late. Kdo se ne spominja nemških sirovosti leta 1908? Ali takrat ni zahtevalo mariborsko duhovništvo, naj se mariborska policija podpravi kakor zahteva sedaj vsled neznatne mačje godbe pred dr. Verstovškovim stanovanjem. Zahtevi bi se ob vsaki drugi priliki pridružili s celim srcem; ali — sedaj pa je povod le premalenosten in smešen. V živem spominu nam je še, kako grdo je pisala »Straža« o ljubljanskih septembrskih dogodkih in malo je manjkalo, da ni obdolžila narodnih Slovencev, da so oni krivi demonstracij v Ptuj, Mariboru in Celju! Sedaj pa takšen krik zaradi malenkostne, smešne mačje godbe nedozorelih fantičev! Reklamni namen se vse preveč vidi — in to nas pušča mirne in hladne, na »višjih« mestih, kamor se je obrnil bojda dr. Verstovšek zaradi te sicer malo »kulturne« politične ovacije mariborskih nemških smrkvavcev, pa se bodo možu samo smejali. Počakajte, g. doktor, da vas enkrat dobe doma ali pa vas malo našeskaio, potem boste z večjo upravičenostjo igrali vlogo narodnega materika!

Iz Sevnice ob Dravi nam pišejo: Po nedavnem burnem rednem občnem zboru tukajšnje kmečke hranilnice in posojilnice, na katerem sta znani »nadrevizor« Pušenjak in tukajšnji kaplan Božiček doživela hudo blamažo, se je vršil na velikonočni ponedeljek izvanredni občni zbor, ki je odobril letni račun in izvršil potrebne volitve. Kaplan je šel ta dan iz zelo utemeljene previdnosti obiskovat svoje sorodnike, Pušenjaka pa tudi najbrže ni dopuščal čas, da bi se zborovanja udeležil. Zato je poteklo mirno in stvarno. Po občnem zboru je slučajno navzoči domačin, tajnik celjske Zdravne zveze, Mijo Stibler predaval zbranim posojilničarjem o namenu in ciljih združništva. — Hranilnica in posojilnica v Sevnici je članica ljubljanske klerikalne združne zveze. Zato je zanimivo, da so se začeli njeni člani, zlasti pa načelstvo, obstoječe skoro iz samih kmetov, puntati proti klerikalni zvezi. Zdi se nam, da sta k temu punktu prav veliko pripomogla neznosni uskok Pušenjak in kaplan Božiček. Kmetje prihajajo polagoma vendar do prepričanja, da se jim ni treba dati komandirati od raznih ošabnih koritarjev, ki na njihove stroške sijajo živijo, in od različnih pritepenih kaplanov. Zato so dogodki v Sevnici simptomatični in kažejo,

da se bo začela počasi, a vstrajno rušiti klerikalna gospodarska komanda na deželi.

Iz Gradca. Delegati zveze nemških učiteljev in učiteljic za Štajersko so imeli na velikonočni ponedeljek v Gradcu zborovanje, na katerem so sklenili sledečo resolucijo: Izjavljamo, da prihaja učiteljsvo vedno bolj do spoznanja, da ne pride v štajerskem dež. zboru zategadelj do pozitivnega dela, ker manjka merodajnim činiteljem dobra volja gospodarska vprašanja uspešno in zadovoljivo rešiti. Zdi se nam celo, da se hoče ureditev učiteljskih plač zavleči ali preprečiti z oviranjem delazmožnosti štaj. dež. zbora. Radi tega moramo izjaviti, da je izgubilo učiteljsvo vse zaupanje do deželnega zbora in mora politično samostojno nastopiti. Zato pričakuje od novoustanovljenega političnega društva nemških učiteljev in učiteljic, da brezobzirno nastopi in ob vsaki priliki agitira za razpust štaj. dež. zbora. — Ta resolucija je seve naperjena proti nemškotacionalni večini v štaj. dež. zboru. Učiteljsvo je svoje politično društvo še isti dan ustanovilo in izvolilo za društvenega predsednika g. Romana Herza. Pristopilo je društvu že do 600 članov in članic. — Na zborovanju delegatov se je obenem razpravljalo o društvenem bojkotu. Dognalo se je, da je od prilično 2200 članov in članic nemških učiteljskih društev izvajalo društven bojkot okrog 2000. Ostro se je obsodilo spodnještaj. nemško učiteljsvo, ki se ni pokorilo sklepu organizacije in izstopilo iz društev. Zborovanje delegatov je sedaj spreminilo svoj prvotni sklep v toliko, da naj učiteljsvo sodeluje samo pri tistih društvih, ki so podala regulacijo učiteljskih plač prijazne izjave. Pokazalo se je, da posledice popolnega društvenega bojkota vendar niso bile ugodne za nemško učiteljsvo.

18. izkaz darov za Sokolski dom v Hrastniku. Poslali so do 8. aprila t. l. po 10 K: g. dr. Cervinka, Braslovčec, g. Fel. Urbanc, Ljubljana, g. dr. D. Majaron, ga. Minka Krofta, Ljubljana in g. B. Hrstnik. Po 5 K: g. Fr. Čuš, Ljubljana, g. J. Rossi, Zagorje, ga. Ana Dimnik, Trbovlje in g. H. Kenda, Ljubljana. Vesela družba v Orešju 4 K. G. Bullinger, Trbovlje 3 K. Po 2 K: g. Fr. Suher, g. Šetinc, g. P. Koblar v Ljubljani, g. Jos. Pinterič v Orešju. — G. Petrovar, Ivanjokovci 1 K, g. Kerše, Hrstnik 50 v, g. K. Laznik, Hrstnik 40 v, Gramofon je priprl 13 K 76 v in nabiralnik nabral 6 K 93 v. Skupaj v tem izkazu 107 K 59 v. Blagim rodoljubom prisrčna zahvala. — Odbor.

Drobne novice. I m e n o v a n a sta oštni upravitelji Karel Holecsek v Koflachu in poštini nadoficijal Janez Cmerešek v Gradcu za poštna kontrolorja v Gradcu. — Umrl je v Laškem trgu Račkega veterana Kovač, star 79 let. — Iz Celja. Delavec Stefan Paik, stanujoč v Šolski ulici, je došel na velikonočni ponedeljek popoldne pijan domu in je brez pravega povoda do krvi pretepel svojo ženo in 9letno hčerko. — Iz Radgona javljajo, da so se pojavili tam ob ogrski meji dobro organizirani in do skrajnosti predrzni tatovi. Kmetu Rollu so ukradli meso in špeh od 12. svinj ter veliko bučnega olja. Oboje so kar na vozu odpeljali. — V Mariboru je bil obsojen 26letni Franc Fijavž, bivši trgovec v Studenicih, zaradi konkurza na 14 dni zapora. — Iz Zavrča pod Ptujem poročajo: Dne 8. aprila ob 3. zjutraj je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopiju krčmarja To-

maža Murkoviča in uničil poslopje z vsemi premičninami. Blizu stoječo hišo so rešili. — Iz Laškega trga. Dne 9. aprila popoldne je začelo goret v Kragolnikovem gozdu na Humu. Ogenj je uničil okrog 3 orale gozda, toda večinoma le nižjega drevja in grmovja. Zažgal je Kragolnikov sin sam, ki se je pri gozdu igral z žigalicami. — V Mariboru so našli dne 10. aprila zjutraj v Ilgerjevi urarski trgovini ogenj, ki je precej blaga poškodoval. Došli požarniki so ogenj takoj zadušili, vendar pa je škoda za okroglo 2000 K. Ilger ni bil proti požaru zavarovan. — Graščini Thal in Plankenwart pri Gradcu je izdražal Dunajčan Albert Ceczowicka za 505.020 K. Gradčan H. pl. Reininghaus je ponudil 506.010 K. Cenjeno je bilo na 692.487 K 45 vin. Na dražbo je gnala obe posesti »Jadranska banka v Trstu«. Proti dražbi so vložili zastopniki dosedanjih lastnikov in drugih upnikov ugovor, o katerem bo izdala sodnija pismo razsodbo. — Razpisano je pri marnberškem okr. sodišču mesto uradnega sluga. Prošnje do 8. maja.

Koroško.

Nesreča pri velikonočnem streljanju. Pri velikonočnem streljanju v Velikovu se je razletel vsled neprevidnosti možnar. V bližini je bil k sreči samo kolarski mojster Knapič. Knapiču je raztrgalo levo roko, poleg tega je dobil težke opekline. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Samomor vojak v zaporu. V Celovcu, v jezuitski vojašnici, se je obesil v zaporu lovec 2. stotnije lovškega bataljona Josip Čmulik. Čmulik je bil zaprt zaradi razgrajanja in se je obesil zaradi mržnje do vojaškega stanu in iz strahu pred kaznjio, ki ga je čakala zaradi raznih izgrediv.

Aretiran požigalec. V Svincu so aretirali posestnika in izvoščeka Ligla, ker je na sumu, da je iz maščevanja zažgal minoli teden neki skedenj, ki je popolnoma pogorel.

Primorsko.

Umrl je v Gorici vpokojeni gimnazijski profesor Josip Culot.

Nesreča. Miha Stucin, posestnik v Oselici, je vsled pljučnice zblaznel in ušel pomoči v sami srajci od doma. Blodil je več dni po gozdih. Po večdnevem iskanju so ga našli mrtvega na neki senoži na Cerkljanskem vrhu. — V Novakih pri Cerknem je padel raz streho kmetijski fant Andrej Bizjak in dobil nevarne notranje poškodbe.

Nadomestne volitve v obrtno sodišče v Trstu se vrše v drugi polovici meseca majnika. Voliti bo treba 32 prisednikov obrtnega sodišča, 18 namestnikov in 6 prisednikov za vzklino sodišče v obrtno - spornih zadevah. Volilo se bo v treh skupinah, in sicer voli velika obrt mala obrt in trgovina. Tekom treh tednov morajo vsi obrtniki, podjetniki in trgovci dostaviti seznam svojih volilnih opravičencev v svrhu sestave volilne liste.

Aretacija nevarnega zločinca. Včeraj je aretirala tržaška policija nekega neznanca, ki je, kakor vse kaže, silno nevaren zločinec in ropar. Mlad mož, elegantno oblečen, se je pojavil v mestu, posejal najboljše hotele in kavarne in živel kot knez. Po 50 do 100 K je dalj napitnine, po 300 do 400 K je zapil na šampanjcu na enem mestu, cele noči je prebil časih v Starem mestu, kjer je imel kot bogataš cel krog najpriaznejših znank in prijateljev, katere pa je rad kaj pogosto menjaval. Naenkrat je iz-

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Peti del.

(Dalje.)

V tem pismu je bilo rečeno: »Irena — ali si že izvedela globoki vzrok moje žalosti. Ti čutiš, da možu iz rodu Colonnov ne more Rim biti več domovina in mu rimski tribun ne more več biti brat. Ko pišem te besede, me drži samo moja čast pokonci. Vsa upanja, ki sem jih gojil, vsa bodočnost, ki sem si jo predstavljal, vsa ljubezen, ki sem ti jo posvečal in ti jo tudi sedaj še posvečam, vse to pritiska na moje srce, in čutim le eno, da sem nesrečen. Irena, Irena! Tvoj nežni obraz se mi prikazuje in v tvojih ljubljanih očeh čitam, da mi odpuščaš, da me razumeš. In dasi me iskreno ljubiš, vendar vem, da ti je ljubše, če sem zate izgubljen, kakor da bi živel kot sramota za svoj stan in izdajalec svojega imena. Ah, zakaj sem se rodil kot Colonna! Zakaj me je usoda naredila za plemiča, ko me narava in razmere vežejo na ljudstvo. Ljubezen in osveta sta mi prepovedani; vse moje maščevanje zadene le tebe in mene. Moja oboževanka! Morda sva za vedno ločena. A prisegam ti pri vsi sreči, ki sem jo spoznal ob tvoji strani, pri vsem blaženstvu, o

katerem sem sanjal, pri sladki uri, ko sem te prvič ugledal, videč na tvojih očeh in ustnicah, da se zopet prebujata tvoja nežna duša, pri prvem tvojem zarudenju, s katerim si mi priznala svojo ljubezen, pri najinem prvem poljubu in najinem zadnjem slovesu, pri vsem tem ti prisegam, da ti ostanem vedno zvest. Nikdar naj tvoje podobe ne izrine druga podoba iz moje srca. In zdaj, ko me je upanje zapustilo, mi bo zvestoba dvojno sveta. In ti, lepota moja, ali se nečeš name spominjati? Ali ne boš čutila, da sva nekako zaročena za nebesa? Severne legende pripovedujejo o vitezu, ki je, vrnivši se iz svete dežele, našel svojo ljubico, ki je mislila, da je mrtev, kot nebeško nevesto. Poleg samostana, kjer je prebivala, si je sezidal celico in dasi se nista nikdar videla, sta si bila vendar zvesta do smrti. Tako, Irena, si ohraniva tudi midva zvestobo — mrtva za vse drugo — zaročena v spominu — da bi se poročila na onem svetu. A vendar, predno končam, mi žari še eno upanje. Polet tvojega brata je vzvišen in sijalen, a vendar zna biti podoben zvezdnemu utrinku. Če izgine tvoj brat v teni, če neha njegova moč, če se podere njegov prestol in bi Rim ne pripoznal več svojega tribuna, če bi sodnik in uničevalec mojega rodu ne bil več tvoj brat, če bi ti padla iz razkošja in sijaja, če bi bila brez prijateljev in brez sorodnikov sama — potem bi te mogel pridobiti zase, ne

da bi postala moja čast omadeževana, ne da bi obvisela na meni grda sramota, da sem moč in srečo vzel iz rok, ki so rdeče od krvi mojega rodu. Čast neha veleovati, če nehaš ti biti mogočna. Tem sanjam se ne smeš preveč udajati, ker so morda greh za naju oba. Namigniti pa sem to moral, da spoznaš svojega Adriana od slabe in od močne strani. Moja ljubljanka, večna moja ljubljanka, ki te ljubim toliko presrečneje, ker je ta ljubezen brezupna, zdravstvuji. Naj angeli vteše tvojo bolest in naj mene varujejo greha, da se bova vsaj na drugem svetu našla.

»Ljubi me — še vedno me ljubi,« je dekle naposled jokaje vzdihnila, »in zopet sem blažena.«

Noseč to pismo na srcu se je njena zunanost kmalu popravila. Če je srečala svojega brata, se mu je nasmešila, če je bila pri Nini, jo je objemala, a kadar je zalovala in obupavala, se je zgodilo v samotnosti.

V Rimu je med tem na mesto prvega veselja nad zmago zavladalo trugovanje. Krvoprelitje je bilo tako strašno, da je bila žalost posamičnikov dosti močna zadušiti javni triumf in mnogo žalovalcev je grajalo branitelje zaradi nesreče, ki je nastala. »Roma futuri bilmente vedovata« (Rim je bil grozovito ubudovljen.) Brezštevilni pogrebi so tribuna silno pretresli in v isti meri, kakor njegovo sočutje za ljudstvo, je raslo tudi njegovo ogorčenje proti baronom. Kakor vsi ljudje, ki so

versko trdni, strastni in goreči, tako tudi tribun ni bil nič strpljiv proti nim, ki so se pregrešili zoper vero. Kriva prisega je bila v njegovih očeh najgrje in najmanj odpustljivo hudodelstvo, a ubita barona sta bila dvakrat krivoprišežnika. V svoji besnosti je niju rodinam več dni branil trupli pokopati in javno zalovati in samo skrivaj in na tihem so jih smeli položiti v rakve svojih dedov. Nestrpno želeč, da bi dokončal, kar je začel, koprneč, da bi že udaril na Marino, kjer so uporniki zbirali svoje razgnano vojaštvo, je sklical svoje svetovalce in jim obetal kot posledico brezdvomne zmage zagotovitev popolnega miru. A že je bil najetim vojakom dolžan plašo. Že so ti nezadovoljno godrnjali, državna blagajnica je bila prazna in treba jo je bilo napolniti z novimi davki.

Med svetovalci jih je bilo nekaj, ki so bili po bitki hudo zadeti: poslušali so predloge glede nadaljevanja vojne brez pozornosti. Drugi, med njimi Pandolfo, zanesljiv, a boleči ljudje, ki pa so vedeli, da sta žalost in strah vsled bitke provzročila med ljudstvom reakcijo, so rekli, da se ne upajo predlagati nove davke. Tretja stranka, ki jo je vodil Barocelli — breznačelnost zastihlepen demagog, ki pa se podžigal najhujše strasti množice in ki si je s svojo surovostjo pridobil velik vpliv na najnižje sloje, je delala drzno opozicijo. Osmelili so se celo gra-

jati ponosnega tribuna, da je preveč potraten, dasi so mu to prej sami priporočali in namigavali, da je iz temnih izdajalskih nagibov po Saksoncu Rudolfu razkrinkane barone pomilostil. Tisti parlament, ki ga je tribun oživil in vstvaril v varstvo svobode, je sam svobodo izdal. Iz mrkim molkom so poslušali Rienzi jeve s plamtečo zgovornostjo pojasnjene predloge in končno glasovali proti njegovemu nasvetu, naj se naloži nov davek in naredi naskok na Marino. Rienzi je naglo in razburjen odslavlil zborovalce. Ko je zapustil dvorano, mu je bilo izročeno pismo. Prečital je to pismo in obstal nekaj trenutkov, kakor da ga je strela zadela. Potem je poklical poveljnike svojih straž in jim ukazal, naj bo na njegov poziv pripravljen oddelek petdesetih jezdecev. Na to je pohitel v sobo svoje žene. Dobil jo je samo. Postavil se je pred njo in jo nekaj hipov gledal tako pozorno, da ji je, drhteči strahu, zastala sapa. Naposled je rekel:

»Ločiti se morava!«

»Ločiti!«

»Da, Nina. Tvoji spremljevalci se pripravljajo. Ti imaš sorodnike, jaz imam prijatelje v Florenci. V Florenci se moraš nastaniti.«

»Cola —«

»Ne glej me tako. Moj ponos in moja svetvalka si bila, dokler sem bil mločan, znamenit in varen, zdaj si mi samo na potu. In —«

(Dalje prihodnjik.)

ginil iz mesta, toda kmalu se je zopet vrnil in začel ponovno svoje potratno življenje. Policija je postala na to pozorna in včeraj so ga aretirali. Izdal se je za Szezurowskega iz Galicije. Pri hišni preiskavi so našli pri njem še 1200 K denarja, 3 brzojavke, naslovljene na dozdnevno njegovo ime, in sicer so jih poslali trije dunajski veletržci z živino. — Poleg tega so pa našli tudi mesarski jopič, ki pa je bil ves krvav. Tudi krvavo flstnico so našli. Aretiranec vztraja pri tem, da je on pravi adresat, kar pa je izključeno. Bržkone je izvalil aretiranec Szezurowskega v Trst zaradi kupčije in ga na potu ubil in oropal. Ta manever je bržkone že večkrat poskusil. Uvedli so strogo preiskavo.

Tatvina kave. Včeraj so aretirali na parniku »Evgenija« v tržaški prosti luki mornarja M. Martinoliča, ki je ukradel skupno z dvema tovarišema 3 vreče kave, v skupni teži 140 kg. Pri preiskavi njegove celice so našli poleg kave še več ukradenega blaga, kakor srebrnino, tobak, obleko itd.

Gledališko vprašanje v Pulju. Kakor smo že včeraj poročali, je vojna oblast zopet preklcala svojo prepoved, da člani mornarice ne smejo obiskovati gledališča, v katerem so se vršile protiavstrijske demonstracije. Obenem s tem preklcamo je dovolila vojaška oblast, da zopet lahko igra v gledališču mornarska godba. S tem je torej končana gledališka kriza, ki je zahtevala le eno žrtev, namreč ravnatelja Bolcicco iz Vidma na Laškem, katerega so kot odgovornega funkcionarja gledališča zaradi demonstracije izgnali iz Avstrije.

Izgubljeni trgovec. V soboto, dne 6. aprila je odšel iz Pulja trgovec s peškom Fonda. Napolnil se je v Rovinj in v obrežne kraje, kjer je imel svoje dobitelje. Vzel je seboj 1200 K denarja, da bi poravnal obenem svoje dolgeve. Pričakovali so že v soboto zvečer, da se vrne, toda še do danes ga ni. Družina je naznanila to policiji, ki je uvedla obsežna poizvedovanja. Snoči je prišla neka brzojavka, glasom katere se nahaja Fonda v nekem sanatoriju v Monakovem. Na prsih ima dve težki rani. Kako je prišel Fonda v Monakovo in kje je bil ranjen, je zagonetka, ki bo rešena šele ko se Fonda vrne.

Ponesrečeni ribiči. V torek zvečer je nastal ob puljski obali silen vihar, ki je napravil ob obrežju precej škode. Poleg tega je zahteval vihar štiri človeške žrtve. Ribiči Juri Julina, lastnik ribiške barke 263 P se je odpeljal v torek popoldne na lov. Z njim sta šla njegova nova Anton in Juri in mornar Julino. Odprtem morju jih je zalotil nenadno vihar. Ker se ribiči drugi dan niso niti, so sosedje takoj obvestili puljsko mornarsko oblast, ki je poslala takoj torpedovno. Obenem so dobili vsi obrežni tarniki nalog, da preiščejo morje. Vse skanjanje je ostalo do sedaj brezuspešno, kajti vihar je ponesrečence gnal bržkone daleč v odprto morje.

Dnevne vesti.

+ **Škof na poslu.** Zopet kroži med ljudmi brošurica, katere pisatelj je škof Anton Bonaventura. Knjižica nosi naslov »Staršem pouk o vzgoji«. Vzeli smo jo v roke v nadi, da vsaj to pot ne bomo imeli vzroka, da bi kritizirali in obsojali škofa o njegovem pisateljskem delovanju. Toda že pri površnem prelistavanju brošure, smo se prepričali, da je ostal škof samemu sebi zvest in da so ostale bob v steno vse kritike, ve obsebine in vse dobre besede, ki so se izrekle o prejšnjih njegovih delih. Kakor v brošuri »Zeninom in nevestam«, tako se tudi v tej knjižici škof vglablja v spolna vprašanja ter govori na dolgo in široko o njih. Piše o stvareh, o katerih bi bili poklicani govoriti edinole zdravniki ali kvečjemu izvezbene babice, nikakor pa ne lajik, najmanj pa duhovnik ali še celo katoliški škof. Ne prihaja nam na misel, da bi navajali zglede iz škofove brošure, ker se nam zdi preneokusno, da bi o takšnih stvareh, če tudi samo mimogrede, govorili v javnem časopisu, čno pa se nam zdi potrebno odkriti povedati: Človek, lajik, čegar mišljenje in čustvovanje se suče samo okrog seksualnega vprašanja, nož, ki se je v spolno življenje tako vglobil, da ne dela drugega, kakor da z vseh mogočih strani razmotriva in osvetljuje najrazličnejše spolne pojave, takšen človek ne more biti zdrav, ta je bolan, nevarno bolan — na živcih in na duši! In ker smo globoko prepričani, da je škof bolan, zato ga ne obsojamo, marveč obžalujemo. Obsojamo pa tiste, ki mirno in brezvestno trpe, da na tako nedopusten način ekscidira notoričen bolnik. Ali bodo merodajni krogi, ki imajo pravico govoriti s škofom resno besedo, še nadalje trpeli to pohujljivo in javni morali kvarno početje, ali bodo morda čakali celo tako dolgo, da bo on, katoliški škof, napisal brošuro — »Gotovim bolnikom«?

+ **Narodni samomor.** Klerikalci vseh narodov in dežela se zlasti trn-

dijo, da bi dobili v svoje roke šolstvo. Čemu ta veliki trud? Ker se klerikalci zavedajo, da postanejo absolutni gospodarji na vsi črti, čim se polaste šole in pouka. Če to uvažujemo, bomo razumeli neutešno težnjo naših klerikalcev, da dobe pod svoj podplat šolstvo in učitelstvo. Kakšna usoda pa potem čaka šolstvo in učitelstvo, nas pouče skušnje na lastnem telesu na Kranjskem. Ljudsko šolstvo je zanemarjeno do skrajnosti, pri učiteljih pa ne odločuje strokovna kvalifikacija in pedagoška sposobnost, marveč samo pripadnost h gotovi stranki, za to se ni čuditi, ako so uspehi ljudske šole pri nas enaki ničli. Za naš mali narod je to nepreračunljiva nesreča, saj piše že veliki Anglež Stewart Chamberlain — kot nekatolik gotovo nepristranski motrilec — v svojem slavnem delu »Temelji XIX. stotletja«: »Vsak narod, ki odpre svoje šole klerikalcem (jezuitom), je izvršil na sebi samomor.« Kaj čaka nas Slovence, ako postanejo klerikalci absolutni gospodarji šole in učitelstva, pove nam citirani Chamberlainov izrek.

— **»Narodna založba«** bo imela svoj občni zbor dne 27. aprila t. l. o 6. uri popoldne v »Narodni tiskarni«.

— **Dr. Jakob Sket.** V kratkem priobčimo obširnejši životopis umrlega profesorja dr. Jakoba Sketa. Za danes naj samo omenimo, da ima dr. Sket kot vzgojitelj in pisatelj največje zasluge za slovensko stvar. Pokojnik je bil svoj čas urednik »Kresca«, spisal je več leposlovnih del, med katerimi je zlasti omeniti »Miklovo Zalo«, ki se je Mohorjanom silno prikupila, in sestavlja je čitanke za vse razrede srednjih šol ter skrbel za izpolnjevanje vseh novih izdaj Janežičeve slovnice.

— **Umrli** je snoči po daljšem bolehanju ljubljanski notar dr. Franc Vok v precej visoki starosti. Pokojnik je bil na prizadevanje slovenskih poslancev pred danjimi leti imenovan za notarja v Vipavi od koder je prišel v Ljubljano, kjer se je potem pridružil nemški stranki, a se v politiko ni vtiakl.

— **Tenorist ljubljanskega gledališča g. Ljubiša Iličič v Trstu.** Nedavno tega smo javili, da je bivši tenorist tukajšnjega slovenskega gledališča g. Ljubiša Iličič sprejel angažma slovenskega gledališča v Trstu. Tej vesti je bila dodana pripomba, da govorice, kakor da bi bil g. Iličič angaževan za Dunaj ali Zagreb, niso bile resnične. Po informacijah, ki smo jih dobili, konstatiramo, da je bil g. Iličiču ponuden angažma takov v Zagrebu, kakor na Dunaju, a g. Iličič je sprejel raje angažma pri slovenskem gledališču v Trstu, ker se hoče naučiti italijanskega jezika. Imamo v rokah pismo gledališke agenture Karel Krug na Dunaju, ki piše Iličiču doslovno to-le: »Gospod ravnatelj Eihenschütz je pripravil Vas angažirati na 3 leta za c. kr. priv. Karlovo gledališče. Plača v I. letu 550 K mesečno, v II. letu 750 K in v III. letu 1000 K.« Ko beležimo to dejstvo, izražamo svoje veselje, da je simpatični naš pevec — kot Srba ga smemo pač prištevati med svoje, ostal ohranjen slovenskemu gledališču, ako tudi ne v Ljubljani, pa vsaj v Trstu.

— **Od davčne administracije v Ljubljani** smo prejeli to-le »vabilo«: »Vabite se, da kot pojasnilnik s podpisom preskrbljeno izjavo o onstran navedenih točkah v 3 dneh meni dopišljete. Vedoma neresnične izpovedbe so po okoliščinah kot kazensko - sodniški prestopki po § 242. zakona z dne 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220. kaznivi. Predsednik cenilne komisije za osebno dohodnino cenilnega okraja Ljubljana, C. kr. davčna administracija, v Ljubljani, dne 29. marca 1912. Podpis nečitljiv. Točka, o kateri se naj izjavi odda: »1. Pri katerih listih sodeluje urednik Franc Terseglav in koliko ima, oziroma utegne imeti letnih dohodkov od tega sodelovanja.« — Ker nismo ne vohuni, ne konfidenti smo vrgli to »moralno« »vabilo« v koš, kamor edino spada.

— **Počitnice na srednjih šolah, dekliških licejih učiteljskih, komercialnih in navtičnih šolah.** Naučni minister je definitivno določil dobo počitnice. Glavne počitnice naj trajajo od 16. julija do 15. septembra. Izjeme veljajo le za Bolcan in Meran, kjer naj trajajo počitnice od 9. julija do 3. septembra, v Tridentu in Roveretu od 1. avgusta do 30. septembra, v Galiciji od 1. julija do 31. avgusta. Poučevalo se pa ne bo že zadnjih deset dni nič, tako, da se začno počitnice pravzaprav že 6. julija. Božične počitnice trajajo od 24. decembra do vstevši 2. januarja, velikonočne od srede pred veliko nočjo do vstevši torka po veliki nedelji. Prvi semester se konča v soboto pred 16. februarjem. Sledeči ponedeljek in torek sta prosta pouka. Ostali počitniški dnevi ostanejo neizpremenjeni.

— **Lovski na zdar.** Gospica Anica Zupančeva, hčerka g. veletržca Urbana Zupanca, je danes jutraj

ustrelila na Orenjskem izredno lepega in velikega divlega petelina. Lovski na zdar!

Minister Trnka v postojnski jami. Iz Postojne se nam piše: V torek, dne 9. t. m. je prišel iz Opatije minister za javna dela Otokar Trnka z družino in si ogledal postojnsko jamo. Vse mesto je bilo v zastavah. K sprejemu so prišli pred jamski vhod razen polnoštevilne jamske komisije, nji na čelu gospod c. kr. okrajni glavar dr. Pilhofer, tudi gospodje župan Pikel, dekan Erzar in deželni sodni svetnik dr. Doljan. Njega ekscelence se je izrekel jako pohvalno o bajnem podzemeljskem svetu.

Iz Skočjana. V št. 69. »Slovenca« se zopet neko spotika ob moji osebi in premleva laži, katere je že pred pol letom predbalval. Trdi, da sem predlagal radi Debeveca iz Zloganj, ki je klerikalec, naj se mu kot takemu ne da nobene podpore. Da je pa to iz trte izvitja debela laž bo potrdil ves občinski odbor, kateremu je znano, da je Debevec takoj prvo nedeljo po obč. seji dobil od g. župana Činkoleta 100 K, recel sto kron, in da se je na moji predlog priporočalo, dati istotoliko, kakor domačinu, tudi mikronoškim pogorelcem. Rad bi pa videl, da bi se »Slovenec« moister laži podpisal s polnim imenom, kar storim jaz, ker si štejem globoko pod čast, da bi anonimnim potom kratil ljudem čast in poštenje. Lažnjivemu »Slovenčevu« in »Laži-ljubovemu« dopisniku, za katerega resnica sploh ne eksistira, kličem: na svidenje! — **Peter Durjaja.**

Zgodnja spomlad na Dolenjskem. Veliki teden je bil, kakor običajno neprijazen, hladen in vetroven. Velikonočna nedelja je bila nekoliko lepša, naravnost krasen pa je bil velikonočni ponedeljek. Azurno nebo je bilo brez oblaka in vse sadno drevje je bilo odeto z novo odejo pestrega cveta. Črešnje, višnje, slive, hruške in celo jabolka so bila čisto razcvetena. Izletniki so dobili in ubili v Trški gori nad pol metra dolgega modrasa (Sandvipera, vipera ommodytes) in so našli na porokku gozda nad vinogradom Josipa Windischerja v Trški gori cveteče prvece (Waldmeister, asperula odarata), ki je moral ozeleneti že prve dni aprila. Tudi so se že bahale posamične bukke s svojo krasno zeleno obleko med golim drevjem ali med nebrojnimi umazano zelenimi gabrovimi mačicami, oz. sredi med cvetočimi divjimi črešnjami.

Sneg in slana na Dolenjskem. Ponoči med 9. in 10. aprilom je bučal hud veter in dež je lil kakor iz kablja. Proti jutru je pritisnil sever in je zapadel do jutra sneg, ki je bil celo v dolinah za prst debel. Čez dan je bilo oblačno in mrzlo, zato se je stajal sneg le po dolinah, po višavah pa je ostal in pošiljal v dolino svojo strupeno mrzlo sapo. Na vso nesrečo se je nebo dne 10. aprila zvečer deloma zjasnilo. Zato je padla ponoči med 10. in 11. aprilom taka slana, da je bilo groza. Na prostem stoječe mlake so bile pokrite s precej debelo ledeno skorjo. Ker je vse sadno drevje izimši oreha že povsem razcveteno in je tudi vinska trta že znatno odgnala, je skoraj gotovo, da je vničila slana vse letošnje sadje in pretežni del vina. Prebivalstvo na Dolenjskem pa je zopet udarjeno.

Iz Zagorja ob Savi se nam piše: V »Zarji« št. 252 nam tukajšnji general brez vojakov, Miha Čobal, podtika, da mo mi poslali v sobotni »Slov. Narod« članek »Opozicijski Jugoslovanski socijalni demokratični voditelj« in da s tem hočemo nekako ribariti. Mi odločno zavržamo tako pavšalno sumničnje glede naše napredne stranke ter stojimo na stališču, da se v tuje zadeve ne mešamo. Boj katerega imajo z vami g. Čobal opozicijski, hodo ti lahko brez naše pomoči izvojevali, zlasti ker se nam zdi, da se je potegujejo za pravično stvar. Sploh pa nas naprednjakov to nič ne briga in se nam ne vidi umestno se bojevati z politično mrtvim voditeljem Čobalom.

Elektroradiograf »Ideal«. Danes v petek, dne 12. aprila: Specialni večer. Spored učinkovitosti. 1. Čudesne gosli. (Komedija.) Samo zvečer. 2. In voda je šumela in naraščala. (Krasna kolorirana drama.) Samo zvečer. 3. Pridobivanje rjave prsti. (Interesanten naraven posnetek.) 4. Zigotto na lovu za tatovi. (Velekomično.) 5. Kavkaške čete na perzijski meji. (Krasen naraven posnetek.) 6. Strah puščave. (Krasna senzijska drama. Velezanimiv film z levi.) 7. Mirko je kratkoviden. (Zelo komično. Igra priljubljeni šestletni Abelard.) Jutri v soboto, dne 13. aprila: Zigomar II. 1100 m dolg film. Nadaljevanje prvega dela: Zigomar proti Broquetu. V torek, dne 16. aprila: Ekspedicija na južni tečaj. (Velika aktualnost.)

Cirkus Colini Clairon otvori v soboto, 13. t. m. v Lattermannovem dvorodu svoje napovedane predstave. Kakor razvidno iz programa, obeta podjetje biti odlično. Novost

za tukaj bo balet. Divertissement svetovnoznanih »4 Miramare«. Predprodaja vstopnic v trafiki Češark.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. Od 31. marca do 6. aprila se je narodilo v Ljubljani 19 otrok, mrtvorojeni so bili 3, umrlo je 24 oseb, med njimi 12 tujcev in sicer za jetiko 4, od njih 1 tujec.

S ceste. Včeraj je neki hlapec po Starem trgu tako neprevidno vozil, da je zadel v voziček mlekarice Marije Novakove ter ji pri tem razlil 10 litrov mleka in razbil steklenice.

Na ulici onemogla. Snoči je v Wolfvovi ulici onemogla leta 1938. v Železnikih rojena dnarica Helena Novakova. Ker ni mogla dalje, so jo z rešilnim vozom prepeljali v deželno bolnišnico.

Škodljivec. Predvčerajšnjem je neki malopridnež v Mestnem logu porezal Antonu Verbiču semenski motovilec ter mu napravil s tem 5 kron škode. Škodljivec je znan in dobi zato svoje plačilo.

Pobegnili je še 9. t. m. 17letni pasarski vajenec Jožef Cerar. Kdor ve kaj o njem, naj obvesti g. Flabiča v Rožni ulici št. 3 ali pa g. Ivana Kregarja na Elizabetni cesti.

Po mestu krožijo ponarejene krone, katere so precej slabo izdelane in jih je lahko spoznati po polznosti in po svinčenem cvenku. Pozor!

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 18 Bolgarov in 15 Hrvatov, nazaj je prišlo pa 30 Macedoncev in Hrvatov. V Inomost se je odpeljalo 50, v Rudolfovo pa 35 Hrvatov. 1100 Lahov se je odpeljalo v Budimpešto in okolično, 500 pa na Dunaj in okolično.

Izgubljeni in najdeno. Neki strojnik je izgubil dva zastavna lista, na katerih sta bila zastavljena dva zlata prstana in žepna ura z verižico. — Neka ga. je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Gosp. Milan Sterlekar je našel denarnico z manjšo vsoto denarja, katero dobi lastnik pri najditelju v Sredini št. 18. — Ga. Jožefa Logarjeva je našla ročno torbico s srednjo vsoto denarja.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 1. poslovdaja, 1. potnik, 5 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 3 pomočniki špecijske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 4 kontoristinj, 2 blagajničarki, 7 prodajalk, 5 učenec, 1 učenka. Službe iščejo: 3 knjigovodje, 2 korespondenta, 3 kontoristi, 5 poslovdaj, 3 potniki, 8 skladiščnikov, 24 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov železniške stroke, 8 pomočnikov manufakturne stroke, 14 pomočnikov špecijske stroke, 15 kontoristinj, 13 blagajničark, 22 prodajalk, 4 učenci, 3 učenke. — Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Društvena naznanila.

Narodna Čitalnica v Ljubljani naznanja, da se vrši 51. redni občni zbor v četrtek, 18. aprila ob 8. zvečer v restavracijskih prostorih Narodnega doma z običajnim dnevnim redom. — Odbor bo zastopan 14. t. m. pri slavnosti 50letnice Narodne čitalnice v Celju po predsedniku in tajniku.

Odborova seja akad. fer. društva »Sava« se vrši jutri v soboto točno ob pol 4. popoldne v Narodni kavarni.

»Sokol L.« priredi 4. maja v proslavo 50letnice slovenskega Sokolstva in 5letnice obstoja društva akademijo v Mestnem domu.

Izobraževalno in podporno društvo »Zvezda« na Dunaju priredi v nedeljo, dne 14. aprila 1912, v slavnostni dvorani društva »Wiener kaufmännischer Verein«, L. Johannessgasse 4 svoj 12. redni občni zbor. Začetek ob 7. V slučaju, da bi občni zbor ob 7. ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje drugi občni zbor ob vsakem številu navzočih udov. Po zborovanju je prosta zabava s plesom. Odbor.

Prosveta.

Predavanje vseučiliškega docenta dr. Borisa Zarnika. Snoči je priredilo »Muzejsko društvo za Kranjsko« jako zanimivo predavanje v muzejski predavalnici. Predaval je naš rojak, še mlad, toda že vrlo znan učenjak gosp. dr. Boris Zarnik, vseučiliški docent v Würzburgu. Gosp. predavatelj si je izbral za tema problem, ki je sedaj v ospredju zoološke znanosti in sicer o spolni znanosti, o »Činiteljih«, ki določujejo spol. V svojem strogo znanstvenem govoru je predavatelj razmotrival, katere okoliščine delujejo, da se razvije iz ploda možko ali žensko dete, med tem, ko je način oploditve pri obeh enak. To vprašanje sicer ni novo, vendar pa postaja dandanes vedno bolj

aktualno. Nova veda je izpodrinila popolnoma razne stare teorije, o vplivanju hrane na spol razvijajočega se bitja in druge podobne nazore, ki so vsi bazirali večinoma le na vnanjih znakih, ker o notranjem elementu in o procesu v stanicah še niso bili zadostno poučeni. Na podlagi raziskavanj učenjaka Borerija in svojih izkušeni je dokazal gospod predavatelj, da je z oploditvijo jajčka spol že definitivno določen, in da je izprememba spola bodisi na ta ali na oni način po oploditvi izključena; in sicer določijo spol takozvani chromosomi, ki so nositelji dednosti lastnosti očeta in matere. To predavanje je izpopolnjeval gosp. predavatelj z raznimi jako natučnimi slikami, na razpolago pa so bili obiskovalcem tudi nekateri preparati, last gosp. predavatelja, ki so bili razstavljeni pod mikroskopi. Predavanje je bilo zelo številno obiskano, zlasti iz krogov zdravništva. Predavatelj je žel za svoja izborna izvajanja vsestransko priznanje in zahvalo.

Jutri v soboto je koncert »Pevske župe za Ljubljano in okolico«, kateri se vrši v veliki dvorani »Narodnega doma«. Med skladatelji pevskega sporeda srečamo znanega harmonizatorja srbskih narodnih pesmi St. Mokranjaca, ki ga je svoj čas z uspehom proizvajala »Glasbena Matica«. To pot poje »Ljubljanski Zvon« II. šopek srbskih narodnih pesmi, ki je zanimiv in iako efektan. Med najnovejše slovenske skladbe spada »Bela breza se zdramila« Emila Adamiča. To je šesteroglasen mešan zbor z jugoslovanskim koloritom, poln kontrapunktike in zato presneto težak, da ga bomo redko slišali peti. Vseeno je pa jako lep in ga odlikuje vse ono, česar smo pri Adamičevih delih vajeni. Koncert nudi tedaj sledeče novosti: K. M. Weber: Oberon; St. Mokranjac: Srbske narodne pesmi II. šopek; E. Adamič: Bela breza se zdramila; A. Lajovic: Hit! A. Förster: Spak; Fr. Liszt: Rapsodija št. 2. — Odbor »Pevske župe za Ljubljano in okolico« se je tedaj potrudil, da poda občinstvu dosti novega. V Ljubljani je dosedaj koncerte prirejale le »Glasbena Matica«, in sicer vsako leto navadno samo dva. Da se koncertno gibanje nekoliko poživlji, je sklenila »Pevska župa za Ljubljano in okolico« s preprijazno podporo »Slovenske Filharmonije« prirediti koncerte z zelo nizko vstopnino, da je pristop h koncertom pristopen tudi onim, kateri vstopnin koncertov »Glasbene Matice« ne morejo plačati. Sedeži so po 2 K in 1 K, stojišča po 60 vin, dijaške pa po 30 v. Dobivajo se pri zlatarju g. L. Cernetu v Wolfvovi ulici.

»Slovenska Filharmonija«. Opozarjamo, da igra jutri po koncertu »Pevske župe za Ljubljano in okolico« orkester »Slovenske Filharmonije« še dalje v veliki dvorani »Narodnega doma«. Po koncertu je tedaj sestanek, pri katerem bo tudi še »Slavec« in »Ljubljanski Zvon« nekaj pesmi zapel.

Izpred sodišča.

Proces proti ravnateljem Ilovoske parcelacijske banke.

Pred Ilovskimi porotnim sodiščem se je začela pretekli petek razprava proti ravnateljem Ilovoske parcelacijske banke, N. Deskurju in Sigmundu Poznanskemu, zaradi goljufije in lahkomisljenosti krive. Proces bo trajal en mesec. Obtožnica obsega 120 strani. V tej se naglaša, da je postala banka, ki je še leta 1908, izkazovala 105.000 kron čistega dobička, v naslednjem letu insolventna. Pasiva so znašala več nego deset milijonov kron. Reprezentanti Ilovskih finančnih institutov so uvedli asanacijo akcij, ker je bil nadaljni obstoj pri primankljaju 802.044 K nemogoč. Kritični položaj banke, ki bi morala izplačati dva milijona kron hranilnih vlog, je neugodno učinkoval tudi na gospodarske razmere v deželi. Vsled tega je dala vlada galski deželni banki dvodostotno posojilo dveh milijonov kron, da likvidira posle parcelacijske banke. To posojilo naj bi se vrnilo do meseca marca 1912. Ostali Ilovski finančni zavodi so se združili v pomožni sindikat ter prevzeli delovna jamstva za to državno posojilo. 11. januarja 1910 so na občem zboru parcelacijske banke sklenili likvidacijo banke. Obtožnica navaja, da je bila parcelacijska banka, ki je razpolagala od leta 1905 pa do leta 1909 z 32 posestvi v vrednosti 11 in pol milijona kron, že leta 1907 insolventna. Ravnatelj banke, ki so bili slepo orodje Stapskove stranke, so skušali kolikor mogoče zakrivati pravo stanje banke. Navzlic pasiviteti so s pomočjo kredita kupili mnogo posestev in izvedli z nerealnimi manipulacijami mnogo transakcij, ki so donašale zavodu le izgube. Obtožnica navaja različne nerednosti v poslovanju parcelacijske banke, nerazmerno visoke upravne stroške, nekerktno sestavljanje bilanc, napačno knjigovodstvo in eskontiranje menic s sumljivimi podpisi.

Razne stvari.

* **Bivša dvorna operna pevka — sovodnica.** 45letna bivša dvorna operna pevka Viljemina Neuberger je bila na Dunaju zaradi sovodstva

obsojena na en mesec strogega zapora.

* **Slika prodana za en milijon mark.** Eno najslavnejših Hobeinovičevih slik, portret Marie Wyatt, je kupil neki ameriški mecen za en milijon mark.

* **Se premalo samostanov.** Da odpo- morejo velikemu pomanjkanju samostanov na Tirolskem, bodo zgradile uršul- linke iz Schwarza velikanski samostan, ki bo veljal tri in pol milijona kron. Pač srečna dežela!

* **Sarah Bernhardt za aviatiko.** Sarah Bernhardt je dala francoske- mu vojnemu ministru 20.000 frankov za zgradbo vojaškega aeroplana. Dozaj je francoski narod podpisal za vojaške zrakoplove 2.664.000 frankov.

* **Črna roka v Galiciji.** V Pr- zemyslu je dobil ondodni gimnazijski ravnatelj smrtno obsodbo, ki je bila obenem nabit tudi na cestnih vogal- lih. Vsled tega so dobili ravnatelj in več gimnazijskih profesorjev policijsko asistenco.

* **Pokušeni umor in samomor na sodišču.** Posestnik Emerik Banse v Turoczi na Ogrskem je v sodnem poslopiju streljal na Filipa Labo, s katerim je imel pravdo ter jo izgubil. Labo je bil težko ranjen. Nato je Banse samega sebe smrtnonevarno rani.

* **Grozne posledice izbruha ognjenika.** Iz Mobile v Alabami po- ročajo: Kapitan nekega sem došlega parnika poroča, da je 5. t. m. začel bruhati ognjenik Chiriquet pri Bocca de la Torro v Panami. Mnogo indij- skih vasi je razdelanih in več ti- soč ljudi je bilo umrlih.

* **Najznamenitejša krava pogi- nila.** V West Bendu v Ameriki je po- ginila krava Cedar de Kol Johanna, ki so jo imeli za najdragocenejšo na svetu. V sedmih dneh je dala 513 funtov mleka in za 25 funtov surovega masla.

* **Velika avtomobilska nesreča.** Iz Oporta poročajo: Polnoloma za- seden avtomobilski omnibus, ki je vozil ne daleč od mesta po strmi ce- sti navzdol, je zadel ob drug avto- mobilski omnibus. Sunek je bil tako močan, da se je avtomobilski omni- bus prevrnil in zdrl na cesti. De- vet oseb je bilo na mestu mrtvih, se- dem pa težko ranjenih.

* **Sama se je zažgala.** Žena tesarja Klimcha v Berlinu se je skušala usmrti s tem, da si je s petrolejem polila obleko in nato zažgala. Žena je bila v blagoslovljenem stanju. Prenesli so jo umirajočo v bolnišnico, kjer je porodila mrtvo dete ter nato umrla. Mož je sku- šal svojo ženo rešiti in se je pri tem sam smrtnonevarno opek.

* **Egiptovski zdravniki.** Chica- ški zdravnik dr. Karel Klein je po dvajsetletnem delu prestavljal tako- zvani »Papyrus Ebers«, neko 7000 let staro egiptovski zdravniško de- lo. Dr. Klein zatrjuje, da so bili egi- ptovski zdravniki najmodernejši mož- je sveta. Delo navaja vse bolezni, celo vnetje slepega črevesa, katero bolezen so smatrali še pred kratkim za popolnoma novo.

* **Nesreča na Nilu.** Kahira, 10. aprila. Potapljalci preiskujejo reko Nil na me- stu, kjer se je parnik potopil. Dozaj so izvele pet trupel evropskih žensk. Pa- rnik je priplul ob »Barrage du Nil«, izlet- ni kraj, ki je bil za časa velikih slavnosti zelo dobro obiskan. Ko je priplul dvanajst kilometrov pred Kairo, je za- del ob drug parnik in se je takoj potopil. Ker je bila noč, je nastala še večja zmešnjava in strah. Sedemdeset oseb je drugi parnik rešil. Tudi par arabskih čolnov je prišlo na pomoč ponesrečni- kom. Policija pravi, da je bilo na ladji kakih 400 oseb, to je dvakrat toliko, ka- kor navadno. Vendar pa ni mogoče na- tančno dognati števila. Potniki so bili večinoma iz malomeščanskih slojev.

* **Čudak zapustil dvainpol milijona kron.** Z Dunaja poročajo: Kakor smo že poročali, je zapustil privatnik Spitzber- ger dvainpol milijona kron za zgradbo otroške bolnišnice. Spitzberger je bil velik čudak. Navzlic velikim dohodkom je jedel skoro samo suho kruhovo skor- jo in ni do svoje smrti nikdar užival živ- ljenja. Pozimi se je grel v muzejih in javnih poslopijih, da si je prihranil kurja- vo. Svojo obnošeno obleko si je sam krpal. Sam si je pral tudi svoje perilo. Navzlic svojemu bogastvu je stanoval v neki temni sobi in splošno so ga imeli za skopuha.

* **Grof Festetics aretiran.** Bero- lin, 10. aprila. »Lokalanzeiger« poro- ča iz Londona, da je bil tam danes penoči aretiran mladi grof Anton Festetics de Tolna, ki je bil že več- kat na sumu zaradi igralskih slepa- rij. Tajni policisti ga je aretirali, ko je ravno šel iz nekega restavranca. Gre se baje za neki dragocen lišp, ki ga je zapustil umrla brunšviški vojvoda. Poleti leta 1909. je hotela lastnica tega lišpa, ki je obstojal iz lepega smaragda in ki je bil vreden 50.000K, tega prodati. V Parizu se ji je ponudil neki neznanec, da ji bo v Londonu prodal lišp. Ker pa ni mogel takoj položiti zahtevane svote, so dali lišp v zalogo, ki so ga zape- čatili. Zaboječ naj bi hranila lastni- ca toliko časa, da bi ne bil lišp pla-

čan. Ko so pa pozneje zaboječ od- prli, so našli v njem le par koščkov sladkorja. Takrat sta izginila iz Pa- riza posredovalec in grof Festetics. Posredovalec, ki je bil mednarodni tat, so pozneje prijeli ter ga obsodili na dve leti ječe. Zdaj so pa zadevo zopet začeli preiskavati in izdali po- velje, da se grof Festetics aretira. Aretiranec je sin bivšega ogrskega poljedelskega ministra grofa An- dreja Festeticsa in je star 28 let. Pri Metternichovem procesu so njegovo ime večkrat imenovali. Pred časom je bil na Dunaju, kjer je imel tudi več afer. — Grof Festetics de Tolna je bil proti kavčiji 4000 funtov izpu- ščen. Izjavil je, da je zastarela raz- sodba, s katero je bil obsojen na 18 mesece ječe.

Nov odvetnik. Deželnosodni svetnik v pok. gosp. Fran Kohlar je vpisan v imenik ljubljanskih od- vetnikov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dr. Janez Mencinger — umrl.

Krško, 12. aprila. ob pol 4. pop. Pravkar je tu umrl znani slovenski pisatelj dr. Janez Mencinger, odvetnik v Krškem. Pogreb bo v ne- deljo popoldne ob 4.

Delegacije.

Dunaj, 12. aprila. V parlamentarnih krogih danes zatrujejo, da bosta sklica- ni delegaciji šele 25. t. m. Negotovo je, ali bo to delegacijsko zasedanje skle- palo o podaljšanju proračunskega provi- zorija ali o definitivnem proračunu. Od- ločitev pade šele po Khuenovem posetu na Dunaju in po njegovi audijenci pri cesarju. Khuen pride na Dunaj jutri.

Razvaline krščansko socijalne stranke.

Dunaj, 12. aprila. V krščansko socialnem klubu se je pojavil zopet hud razpor, ki bo imel za posledico najbrže razpad kluba. Takozvana tirolska skupina, pod vodstvom oslanca Schraffa, ki obstoja iz 15 članov, se hoče odločiti od kluba in ustanoviti nov Tirolski katoliški klub.

Zahteve železničarjev.

Dunaj, 12. aprila. Poslanec Bu- řival je interveniral včeraj pri želez- niškem ministru v zadevi izboljša- nja med delavcem državnih žele- znic. Dobil je pojasnilo, da je zade- va v aktih že rešena in da čaka sam- o še na aprobacijo železniškega ministra. Tudi novi delavni red za državne uslužbence pride v najkraj- šem času na svetlo. Glede priznanja stanarine onim železničarjem, ki svoj čas niso bili upoštevani, je izvedel, da bo državnoželezniška uprava te stanarine že v najkrajšem času iz- plačala.

Izprtje delavcev.

Dunaj, 12. aprila. Pri novi stav- bi, ki jo gradi Avstrijska stavbna družba v Florisdorfu je izprtih 520 delavcev.

Aprilsko vreme.

Dunaj, 12. aprila. Na Dunaju sneži ter vladata mraz in burja. Na Češkem je zapadel sneg, z Nemške- ga javljajo o snežnih zametih in mrazu. Odra je prestopila bregove.

Vas zgorela.

Inomost, 12. aprila. Vas Gries v Fassathal je zgorela. 18 velikih hiš, zla- sti letoviščnih vil, je popolnoma zgo- relo. 21. rodbin je brez strehe. Škodo ce- nijo na četr milijona kron.

Ukradena blagajna.

Inomost, 12. aprila. Neznani vlomil- ci so vlomili v postajo Lana ter odnesli železno blagajno, v kateri je bilo 2100K.

Ukrajinsko vseučilišče.

Lvov, 12. aprila. Načelnik ukra- jinskega kluba, poslanec dr. Kon- stantin Lewicki, se je odpeljal na Dunaj, da začne s pogajanjmi z mi- nistrskim predsednikom glede cesar- ske enunciacije, ki naj bi obljubila ukrajinsko vseučilišče, toda brez fiksanega časa. V ukrajinskih kro- gih odločno dementirajo vest, da bi bil izšel tak predlog iz ukrajinskih krogov.

Protí absolutizmu na Hrvatskem.

Spiljet, 12. aprila. Včeraj je imel iz- vrševalni odbor hrvatske stranke pra- va v Dalmaciji sejo pod predsedstvom poslanca Prodana. Na seji se je sprejela resolucija, v kateri dalmatinska stranka prava izraža bratom v Hrvatski in Sla- voniji v njihovi težki borbi najtoplejše simpatije, zagotavlja, da je pripravljena v zvezi z ostalimi hrvatskimi in srbski- mi strankami za najenergičnejšo borbo za pravice in prava Hrvatske ter kon- čno poziva vse zakonodajalne zastopni- ke, naj z vso odločnostjo nastopijo proti madžarskemu absolutizmu na Hrvat- skem. Stranka prava je tudi izrekla svoje trdno prepričanje, da bodo bratje Slovenci z vso odločnostjo in požrtvo- valnostjo podpirali Hrvate v njihovem težkem boju.

Absolutizem na Hrvatskem.

Šibenik, 12. aprila. Dalmatinski pravaški listi vztrajajo pri zahtevi, da naj prične jugoslovanska delega- cija v parlamentu, zlasti pa Hrva- ško-slovenski klub ostro opozicijo v parlamentu.

Iz Cuvačevega pašalika.

Zagreb, 12. aprila. Včeraj popoldne je prišel na železniško postajo policijski uradnik Martinjak z zaznamkom onih listov, katerim je odsel prepovedano prihajanje na Hrvatsko. Vse te liste je takoj na kolodvoru zaplenil. Med temi listi se nahajajo vsi dalmatinski, bosan- ski in srbski listi, kakor tudi vsi oni srbski in hrvatski časopisi politične vsebi- ne, ki izhajajo na Ogrskem in Avstrijskem. Slovenskim in češkim listom pri- hanje na Hrvatsko ni zabranjeno.

Zagreb, 12. aprila. V uredništvu »Hrvatskega Popreta«, glavnega glasila hrvatsko-srbske koalicije, je bila včeraj hišna preiskava, ki jo je izvršil policijski uradnik Jagić z dvema detektivoma. Prebrskali so vse pisalne mize in pre- dale, a našli niso ničesar. Tudi v redak- ciji lista »Neues Tagblatt« je policija iz- vršila hišno preiskavo z istim uspehom kakor pri »Hrvatskem Pokretu«.

Zagreb, 12. aprila. Vlada je odklo- nila že četrtega prijavljenega odgovor- nega urednika »Srbobrana«. Takisto je odklonila za odgovornega urednika »Ka- toličkega lista«, vseučiliškega profesor- ja dr. Svetozora Rittiga.

Slovenski vseučiliški docent v Zagrebu.

Zagreb, 12. aprila. Seznamek vseučiliških predavanj za letni tečaj izkazuje že tudi predavanje nedav- no tega za privatnega docenta na za- grebškem vseučilišču imenovanega Slovenca dr. Bogumila Vošnjaka. Dr. Vošnjak bo predaval po dve uri na teden »Zgodovino odobnih držav- nih teorij«.

Ogrski državni zbor. — Hrvatske razmere.

Budimpešta, 12. aprila. Ob zelo nervoznem razpoloženju je začela ogrska zbornica danes z drugim branjem brambne reforme. Že do- poldne so prišli nekateri poslanci Justhove stranke k predsedniku Na- vavay, da dosežejo, da bi dal predno preide zbornica na dnevni red na razgovor razmere na Hrvatskem. Predsednik je to zahtevo odklonil. Ob pol 11. se je pričela seja, ter je bila zbornica zelo dobro obiskana. Pred prehodom na dnevni red se je vršilo glasovanje o prošnji poslanca Lovaczija za dopust. Na predlog Justhove stranke se je moralo vršiti pomenko glasovanje. Ker pri tem glasovanju dva poslanca vladne stranke nista hotela glasovati ne z da, ne z ne, je prišlo do burne poslovnice debate. Nato je govoril po- slanec Polony, ter so mu drugi po- slanci klicali: Poidite raje v Monte Carlo. Nato je bil dopust poslancu Lovacziju dovoljen. Zbornica je prešla na to na dnevni red.

V krogih Justhove stranke go- vore, da je vlada odločena plačati za vsako ceno tehnično obstrukcijo. Če treba tudi z dvodnevnno sejo. K § 1. brambne predloge predložiti do- datni predlog, ki bi dal vladi pravico vpoklicati novince če treba tudi na- redbenim potom.

Govori se, da se bo vršila pri- hodnje dni konferenca klubovih na- čelnikov, da poskusijo doseči spravo parlamentarnih strank.

Predlog na obtožbo Khuenovega ka- bineta.

Budimpešta, 12. aprila. Justho- va stranka je poverila poseben komi- te z nalogo, da zbere gradivo na podlagi katerega bi mogla stranka staviti v ogrskem parlamentu pred-

log, da se postavi Khuenov kabinet zaradi dogodkov na Hrvatskem pod obtožbo.

Ponarejevalci denarja.

Sofija, 12. aprila. Policija je raz- krila družbo ponarejevalcev denar- ja. Delali so rumunske bankovce. Na čelu družbe je bil bivši bolgarski po- slanec Manuel Načep.

Angleška eskadra v Arhipelu.

Carigrad, 12. aprila. V krogih Porte zatrujejo, da pride tekom 14 dni angleš- ka eskadra na Arhipel.

Vest o papeževi smrti.

Pariz, 12. aprila. »Agence Havas« poroča iz Madrida: Včeraj je bila tu razširjena vest, da je papež umrl. Vzrok te vesti je bila pomota v brzojavki na nekega uslužbenca nuncijature. Mini- strski predsednik Canalejas je bil o tej vesti obveščen in jo je sporočil časnika- rjem. Vest se je razširila potem tudi v inozemstvo. Kralj in ministri so spo- ročili nuncijaturi že tudi svoje sožalje, ko se je naenkrat vrnil papeški nuncij ter konstatiral zmoto.

Rim, 12. aprila. Papežovo zdrav- stveno stanje je precej resno. Papež se počuti baje zelo slabo in je precej ner- vozen in nezadovoljen.

Monna Lisa.

Pariz, 12. aprila. »Giurnal« po- roča iz Rima, da se nahaja baje zna- menita ukradena slika Monne Lise sedaj v Florenci.

Čudna nezgoda Lloydovega parnika.

Lizbona, 12. aprila. Avstrijske- mu Lloydovemu parniku »Sophia Hohenberg« se je zgodila pri Tene- riffi zelo čudna nezgoda. Naenkrat je parnik zgubil ravnotežje, tako, da je bil zadnji krov že skoro pod vodo. Potnikov se je polastila strahovita panika, zlasti ker morje ni bilo vihar- no. Mnogo potnikov je skočilo v morje, pri čemer je bilo 26 potnikov ranjenih. Končno se je izkazalo, da je izgubil parnik ravnotežje vsled napačno naloženega premoga. Pone- srečence so po dolgem naporu vse rešili. Ko je bil tovor preložen, je mogel parnik nadaljevati z veliko za- mudo svojo pot.

Stavka na Angleškem.

London, 12. aprila. Stavka v južnem Lancashiru je popolnoma prenehala. De- lavci so se vsi vrnili na delo. Tudi v Južnem Walesu so delavci zopet začeli z delom.

Gospodarstvo.

C. kr. priv. avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt.

Občni zbor tega zavoda, kateri se je vršil dne 11. t. m., je odobril predloge upravnega sveta ter sklenil, da se od čistega dobička 20.180.273 K 50 vin. iz- plača za poslovno leto 1911 dividenda po 33 K za vsako delnico (proti 32 K za leto 1910), nadalje vloži 1.000.000 K v splošni rezervni sklad, 600.000 K v pokojninski fond ter končno prenese 2.131.000 K na račun dobička in izgube tekočega leta. (1309)

Kakor je iz bilance, na drugem me- stu tega lista priobčeno, razvidno, ka- žejo vse postavke iste za proteklo leto zopet znatno zvišanje. Svote, katere so bile koncem leta 1911 v upravi tega za- voda, znašajo 1167 milijonov kron, to- rej sijajen dokaz, da zavzema kreditni zavod med denarnimi zavodi naše dr- žave vslej ko prej prvo in vodilno sta- lišče.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 10. aprila: Fran Kotar, de- lavec, 78 let, Radeckega cesta 11.

Dne 11. aprila: Dr. Fran Vok, c. kr. notar, 70 let, Miklošičeva cesta 20. — Flavija Tominc, usmiljenka, 42 let, Radeckega cesta 11.

V deželni bolnici:

Dne 10. aprila: Fran Košak, čev- liar, 77 let. — Juri Nežmah, želez- niški delavec, 44 let. — Josip Vide- tič, klepar, 46 let. — Ana Lavrin, že- na vpokojenega tovarniškega delav- ca, 55 let. — Ivan Uršič, prosiak, 77 let. — Ivan Suklje, orožniški straž- mojster v pok. 48 let.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 12. aprila 1912.

Termin.

Pšenica za april 1912.	za 50 kg	11-64
Pšenica za oktober 1912.	za 50 kg	10-95
Oves za april 1912.	za 50 kg	9-93
Oves za oktober 1912.	za 50 kg	9-68
Koruzi za maj 1912.	za 50 kg	9-9
Koruzi za julij 1912.	za 50 kg	8-96

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 30-76 mm

april	Čas opazo- vanja	Stanje baro- metra v mm	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo
11.	2. pop.	731-4	10-3	p. m. svzh	jasno
9.	zv.	732-7	5-3	sr. jug	pol oblak.
12.	7. zv.	732-9	3-3	brezvevtr.	oblačno.

Srednja večerajšnja temperatura 5-4, norm. 8-9 Padavina v 24 urah 2-4 mm. Dež je padal dne 12. zjutraj.

Marija Jelenc roj. Leber na- znanja potrjim srcem v svojem in v imenu svojih sorodnikov vsam pri- jateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani oče, stari oče, brat in stric, gospod

Ivan Jelenc

trgovec in posestnik

danes ob dvanajsti uri ponoči mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predraga rajnega bo- de v soboto ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Svete maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji farni cerkvi in v Križu.

Rajnega priporočamo v blag spomin.

V TRZICU, dne 11. aprila 1912.

Modni salon
Ivane Schiller

Sv. Petra cesta 31

priporoča

slamnike vseh vrst.

Izvršuje vsa popravila.

:: Žalni klobuki :: vedno v zalogi.

Potrži žalosti naznanjamo v lastnem in v imenu vseh ostalih sorodnikov žalostno vest, da je naš ljubi soprog, oče in stari oče, gospod

dr. Fran Vok

c. kr. notar, častnik Frano Jožefovega reda, oskrbnik vis. nemškega viteškega reda, predsednik revirskega odbora ribarskega društva

11. t. m. ob 6 zvečer po prejemu sv. zakramentov za umirajoče in blagoslova Nj. Svetlosti papeža blaženo zaspal v Gospodu

Tesni ostanki pokojnikovi se bodo v soboto, 13 t. m. ob 3. popoldne v hiši žalosti, Miklošičeva cesta št 20 blagoslovili in nato na pokopališču pri Sv. Križu položili k večnemu počitku.

V LJUBLJANI, dne 12. aprila 1912.

Boza S. Vok, roj. Benfield

soproga.

Lenko Vok, roj. Rakony pl. Mindszent

sneha

Ivan Vok

c. kr. lin. ladje poročnik, sin.

Elizabet Vok, Melita baronica Binszer, roj. Vok

hčerl.

August baron Ringer

kralj bavarski vladni svetnik, zet.

I. izdajatelj pogrebni zaveznik Fr. Böhmer.

ni:
de-
l. c.
esta
nka,

ev-
lez-
ide-
ze-
lav-
77
raž-

sti.

11-64
10-95
9-93
9-68
9-—
8-96

76 mm

bo.

no

oblač.

čn.

5-4,

z-

o

z-

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

Lepa, prostorna in zračna, 1144
oblovana ali nemeblovana
s posebnim vhomom
se odda s 1. majem.
Naslov pove upravn-
ništvo »Slov. Naroda«.

Razpošiljalnica

proste vozice, otroške postelice, športne vozove, reformne
izidno pohištvo, pohištvo od medu, vložke in modroce
travnih trošnih cenah: angleški vozički od K 22 naprej
vozički od K 38—, okrovi vozički z gumijem od
postelice z ograjo, velike od K 20—, športni vozički
s streljo od K 20—, medenaste postelje od K 90—, naprej
Specialiteta: **VOZOV BRENNABOR**
Najbolje na svetu po vseh cenah. Največja izbira!!! Najnižje cene
Gerlach, Gradec Joannemring 7.

Medlarskega pomočnika

večjega dela za težko vožnjo
sprejemem takoj.
sprejme se tudi, če ni še popolnoma
možen. Glavne dele izdelujem sam.
Franc Vičič,
medlar v Zagorju pri St. Petru.

Prava in neprava ljubezen.
Povest. — Spisal Blaž Pohlin.
Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K
50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

.. Opatov praporščak. ..
Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.
Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K
70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtoplej
Narodna knjigarna v Ljubljani.

Dražba zemljišča.

Dne 24. aprila 1912 ob 11. uri dopoldne
vršila se bo pri c. kr. okrajnem sodišču v
Sevnici v sobi šte. 8 dražba zemljišča
št. 211 k. o. Rajhenburg spadajočega v konkurs po Leopoldu pl.
Hainhofen. Zemljišče, ki bo prišlo na dražbo, je cenjeno na 1600
kn. Najmanjša ponudba znaša 1066 kron 66 vin.

Za poletno sezino priporoča
„Angleško skladišče obiek“
O. Fernatovič ::
Ljubljana — Mestni trg šte. 5 — Ljubljana
svojo velikansko izbo ro kostumov, lah-
kih plaščev iz blaga, prašnih plaščev
iz listra ter svilnatih plaščev za dame
vseh najnovejših barv. Najmodernejše
obleke, klobuke in slamnike
za gospode in dečke po priznani nizkih in solidnih cenah

Spretne šivilje
sprejmejo na Rimski cesti šte. 18.

Prva domača tovarna ::
Simona Praprotnika
v Ljubljani, Jenkova ulica 7.
Prevezajo se vsa v
stavbo in pohištveno
mizarstvo spadajoča
dela, katera se točno
in po najnižjih cenah
izvršujejo.
Velika zaloga gostilniških okroglih miz.
Cenik se pošilja na zahtevo brezplačno in poštino pristo.

Lepo
stanovanje
s tremi sobami
se odda takoj.

Izve se pri
J. J. Naglas, Turjaški trg 7.

čisti samo
GLOBUS
čistilnim ekstraktom
Globus
Najboljše čistilo
na svetu

Elegantno, solistno 1303
stanovanje s 3 sobami
in pritliklinami se odda za 1 maj.
Lingarjeva ul. 2., II. nadst. vogal Stritarjeve ul.

Fotografske aparate
kakor tudi vse v to stroko spadajoče
potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija
„Adrija“
oblastveno koncesijonirana prodaja strupov
v Ljubljani,
Selenburgova ulica št. 5.
Temnica na razpolago.
Zunanja naročila z obratno pošto
Zahtevajte cenike!

Umetni in trg. vrtnar
Ivan Bizovičar
Ljubljana, Kolesijske ul. 16
izvršuje
šopke, vence in bukete
za razne prilike. — Delo umet-
niško okusno in po solidnih cenah.
Prodaja cvetlice, raznovrstne
sadike cvetlic in zelenjavo.
Piramidna in kroglasta lavorjeva
drevesa ter dekorativne cvetlice
v veliki množini po zmernih cenah.
Naročila na deželo hitro in vestno.

Izposojevanje koles.
Ana Gorec
Ljubljana, Rimska cesta št. 11
podružnica 1207
Marije Terezije c. 4 (Pri novem svetu).
Trgovina s kolesi
in njih deli.
Izposojevanje koles.
Najboljše pneumatike.

Sprejme se takoj
trgovski potnik
manufaktorne stroke. 1328
Ponudbe upravnistvu »Slov. Naroda«.

Dobro vpeljana trgovska agentura
išče družabnika
z glavnico najmanj 15000 K. Ponudbe
upravnistvu »SI Nar« pod »Družabnik«.
1338

Ivan Magdič
krojač prve vrste
Ljubljana, Miklošičeva cesta 8
se priporoča.
1025 Zaloga
angleškega blaga.

Cirkus Colini Clairon
v Ljubljani, Lattermanov drevored.

V soboto, 13. aprila 1912 ob 8. zvečer
velika
otvoritvena predstava
s senzacionalnim sporedom.
Cene prostorov: Sedež v loži K 3—, numeriran zaklopni sedež K 2—, nenumeriran zaklopni
sedež K 1-60. I. prostor K 1-20, II. prostor K 1—, III. prostor 80 v., galerija 50 v.
Ob nedeljah zvečer polne cene. V nedeljo, 14. aprila 1912
2 veliki predstavi
in sicer ob 4. popoldne ter ob 8. zvečer. — Predprodaja vstopnic v trafikih Čezark.
St. 11942. 1340

Razglas.
Na podlagi § 26, lit. a, b občinskega reda za stolno mesto Ljubljano
odreja podpisani mestni magistrat, da je
promet po brvi čez Ljubljanico pri
prisilni delavnici odnosno pri deželni
bolnici zaradi nevarnosti, da se ne
podere, vsakomur zabranjen.
Prestopniki zapadejo zakoniti kazni.
Mestni magistrat ljubljanski
dne 11. aprila 1912. Župan:
Dr. Ivan Tavčar l. r.

Naročajte „Novi jubilejski cenik“ 1887—1912 s koledarjem!
Največja in najbogatejša to-
varniška zaloga precizijalnih
:: ur, ::
briljantov,
zlatnine,
srebrnine,
lasna tovarna
švitel.
Konkurenčne ure po K 3'50, 4. in 5.
Vijudno vabim na ogled in obisk vsakega, ker mi zaradi cene in kvalitete nihče ne more konkurirati
FR. ČUDEN, LJUBLJANA, samo nasproti frančiškanskega samostana, urar, trgovec
:: in posestnik, delničar družbe Union-Horlogere. ::
Najboljši šivalni stroji.
Pouk v vezenju brezplačno.
Cenik po pošti zadnji.
Cenik po pošti zadnji.
Edino zastopstvo za celo Kranjsko
„PUCH“ koles.
Fino kolo K 90, linejše K 110,
svetilnik K 5, prosti tek K 20.
Vse kolesarske potrebščine
po najnižjih cenah. ::
Novi cenik in lepi plakati gratis po pošti.

TRŽIŠKA POSOJILNICA,
registr. zadruga z omejl. zavezo v Trzinu
vabi svoje člane na
VIII. redni občni zbor,
ki bo
v nedeljo, dne 21. aprila 1912 ob
pol 10. uri dopoldne
v gostilni pri Slugi v Trzinu.

DNEVNI RED:
1. Poročilo predsedstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za
VII. upravno leto 1911.
3. Razdelitev čistega dobička §§ 9, 33.
4. Razbremenitev upravnega sveta.
5. Volitev upravnega sveta in nadzorstva
in določitev števila članov po do-
ločbah §§ 14 in 80.
6. Nasveti.
V TRZICU, 11. aprila 1912.
Načelnstvo.
Opomba: Ako bi ta občni zbor ne bil
sklepen, se vrši drug občni zbor ob 10. uri
dopoldne tistega dne.

Steklarska trgovina
M. TUSEK, LJUBLJANA
Stari trg šte. 28 140
priporoča po najnižjih cenah svojo bogato
zalogo steklene in porcelanaste posode,
svetilnik, ogledal, vsakovrstnih šip in
okvirjev za podobe. — Prevzeto vseh
steklarskih del pri cerkvah in stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Učenec
za gostilniško obrt se takoj sprejme
:: v restavraciji „Zlati Jelen“ v Gorici. ::
Ženitna ponudba!
Izobražen, mlad trgovec, pri-
kupljive znanosti, srednje ve-
likosti, v prijaznem kraju na Go-
renjskem, se želi seznaniti z 20 do
26letno gospico. Dobra gospodinja,
veselje do trgovine, večje premo-
ženje, bi dovedlo srečno prihodnost.
Resne ponudbe s sliko in na-
vedbo starosti se prosijo do 1. maja
pod šifro „Majmilk“ na uprav.
»Slov. Naroda“ vpošlati.
Neugodne ponudbe se takej
vrnejo proti tajnosti. 1330

C. kr. priv.

Avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt.

Aktiva.

Bilanca k 31. decembru 1911.

Pasiva.

	K	h		K	h
Vrednostni papirji	39.763 632	60	Delniška glavica	150.000 000	—
Menice	197.847 114	92	Rezervni zaklad glavnice	62.616.044	—
Gotovina	24.640 101	44	Splošni rezervni zaklad	24.000 000	—
Predujmi na vrednostne papirje	81.006 958	27	Izredni " "	5.000 000	—
Oprave	1.054 700	—	Nedvignjene dividende	15 434	—
Realitete	11.105 500	—	Akcepti in nakaznice	58.685 002	02
Dolžniki	811.868 226	82	Vloge na obrestovanje in drugi kreditorji	846.789 480	53
			Cisti dobiček	20.180 273	50
	1.167.286.234	05		1.167.286.234	05

Izdatki.

Račun izgube in dobička.

Dohodki.

	K	h		K	h
Plače	6.036 087	44	Dobiček pri vrednostnih papirjih in konzorcijskih kupčijah	3.005.330	49
Stroški	2.337.220	07	Dobiček na obrestih	20.050 835	11
Davki in pristojbine	3.864 880	86	" " provizijah	7.291 982	02
Prispevek za pokojninski zaklad	455.000	—	" " devizah	701 250	82
Odpis inventarja	148 730	49	Iznos realitet	332 755	78
" realitet	181.285	34	Odplačila na že odpisane terjatve	12 875	74
" terjatev	75 595	02	Nedvignjene dividende	1.141.838	—
Čisti dobiček	20.180.273	50	Prenos dobička iz l. 1910 :	1.882 894	—
	33.279 072	72		33.279 072	72

Dunaj, dne 31. decembra 1911.

1308

Narodna knjigarna.

Prešernova ulica šte. 7

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7

združena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega, komptuarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga

najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma; barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpreprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli. Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn. Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpreprostejše in najfinejše, črne, vijoličaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora v vseh velikostih, za dame in za gospode, za navadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske. Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

vseh sistemov po tovarniških cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, oznake, fakture, trgovska pisma itd. itd.